

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. III. De debito conjugali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

tiam illam declaratoriam. Non tenetur conjux innocens expectare hanc sententiam, sed statim post duas vel tres admonitiones potest propria auctoritate ab eo divertere, imo debet si ex cohabitatione sibi aut liberis perversionis periculum imminere perspiciat: ita Auctores citati.

VI. Quæres sextò: Apud quem, factò divortio, educari debeant filii, & cujus expensis? Si divortium neutrius conjugis culpâ factum sit, sed vel mutuo consensu, vel culpâ utriusque, ut si uterque sit hæresis damnatus, vel alter hæresis damnatus, alter adulter, & velint divertere, non compensatis delictis, proles triennio minor à matre educanda est, triennio autem expleto à patre.

Quando verò alterius culpâ celebratum est divortium proles manere debet apud partem innocentem, si non sit infidelis; tunc enim manere debet proles apud parentem fidelem, sicut apud virum manere debet, quamvis ejus culpâ contingat divortium, si mulier transeat ad secundas nuptias, si etiam mater locuples sit & vir pauper, proles manere debet apud matrem, quamvis causam dederit divortii: unde, inquit Sanchez, si contra patrem sit dives & mater pauper, proles educari debet apud patrem, licet fuerit in culpâ.

Si Pater causam dederit divortio proles educari debet apud matrem expensis Patris, juxta Authenticam *Ut liceat Matri & Avie*, pari modo matre delinquente educanda est proles apud patrem expensis matris; cum enim pater & mater, vir & uxor sint correlativa, dispositum in uno censetur dispositum in reliquo, etiam in lege correctoria & poenali: ita Sanchez l. 10. d. 20. n. 7. Filiucius t. 10. p. 1. c. 10. n. 407. Layman t. 10. p. 3. c. 7. n. 10. & alii.

tanus, Sanchez l. 3. d. 12. n. 7. addens hoc sibi certum videri, Bonacina n. 4. Coninck d. 27. d. 8. & alii; nullum enim est hac de re præceptum, sed Concilium Tridentinum ses. 24. c. 1. hortatur conjuges ut prius suscipiant benedictiones, quam consumment. Unde Sanchez cum aliis putat non esse peccatum veniale, sed solum consilium.

Benedictiones hæc dari possunt ab ordinario, vel parcho sponsi aut sponsæ, vel ab alio Sacerdote de illorum licentiâ: sine licentiâ id faciens suspenditur ipso facto ab officio, donec ab ordinario parochi absolvatur.

Quæres secundò: An secundæ nuptiæ possint benedici? Si uterque, vel alter conjux in primis nuptiis benedictionem acceperit, non debent secundæ nuptiæ benedici: ita expressè habetur in c. *Vir*, ubi absolute prohibetur ne vir aut mulier ad secundas nuptias transiens benedicatur, quia semel benedictionem accepit. Servanda tamen consuetudo, quæ hodie videtur invaluisse ut benedictio secundis nuptiis impendatur quando alter in primis nuptiis illas non receperat: ita Henriquez l. 2. c. 2. Sanchez l. 7. d. 82. n. 15. & 23. Bonacina q. 4. p. 6. n. 4. Filiu, n. 167. & 168.

Hæc tamen consuetudo non inducit obligationem benedicendi secundas nuptias juxta Henriquez & Sanchez, nisi neuter conjux benedictionem antea recepisset. Imo licet primæ nuptiæ reperiantur postea irritæ, non debent in secundis iterari benedictiones, cum non benedicantur nuptiæ, sed personæ. Sacerdos autem benedictionem secundis nuptiis impertiens in casibus non permissis, incurrit suspensionem, aut aliam poenam secundum delicti gravitatem: ita Sanchez num. 30. & alii.

SECTIO SECUNDA.

De benedictionibus.

I. QUÆRES primò: An, quando, & à quo impertiendæ sint benedictiones Matrimoniales? Quoad primum, datur præceptum suscipiendi hæc benedictiones, ut colligitur ex Nicolao I. in responsione ad Bulgaros, & ex Evaristo & aliis, & in omnibus dicecesibus compelluntur conjuges omnes eas recipere, quod arguit præceptum: ita Sanchez l. 7. d. 82. n. 6. Filiucius t. 10. p. 2. c. 4. n. 165. Henriquez l. 11. c. 16. Bonacina q. 4. p. 6. n. 2. Sa verbo *Matrimonium* n. 6. Layman t. 10. p. 2. c. 4. n. 13. Coninck d. 27. d. 8.

Henriquez, & alii nonnulli dicunt esse peccatum mortale hæc benedictiones ex negligentia omittere, quod licet putem esse probabile cum Sanchez & Filiucio, probabilius tamen est quod docet idem Sanchez, Bonacina, & alii, esse solum veniale, cum illarum collatio non videatur tanti momenti. Hoc tamen intelligendum est secluso contemptu, ut si quis eas omittat, quasi vanum quid & puerile sit se iis subjicere.

Tempus quo suscipiuntur hæc benedictiones est ante consummationem Matrimonii, unde Divus Antoninus ait esse peccatum mortale consummare Matrimonium non præmissis benedictionibus, alii hoc affirmant de primâ vice. Probabilius tamen est non esse peccatum mortale consummare Matrimonium ante benedictiones: ita Henriquez l. 11. c. 5. n. 7. Sylvester, Caes-

SECTIO TERTIA.

De debito conjugali.

QUÆRES primò: An actus conjugalis sit licitus, & in præcepto? Respondetur, licitum & honestum esse, unde si vestiatu debitis circumstantiis, erit meritorius gratiæ: imo etiam ex opere operato gratiam conferet quando in hoc ipso actu perficitur Sacramentum: ita Bellarminus de Matrimonio c. 5. Sanchez l. 9. d. 1. n. 3. Filiucius t. 10. p. 1. c. 9. n. 302.

Quoad secundum respondetur, conjugem teneri sub mortali reddere debitum alteri expressè vel tacitè petenti: ita Sanchez l. 9. d. 2. Filiuc. t. 10. p. 1. c. 9. n. 303. Henriquez l. 11. c. 15. Bonacina q. 4. p. 1. n. 1. Valentia to. 4. d. 10. q. 6. p. 2. Layman t. 10. p. 3. c. 1. n. 2. & alii. Ratio est, quia contractus Matrimonii inducit obligationem justitiæ; unde peccat mortaliter qui se impotentem reddit ad debitum uxori reddendum. Nec sine licentiâ aut necessitate potest alter conjux domo diu abesse.

Dixi expressè vel tacitè petenti; mulieres enim plerumque sunt verecundæ, unde ubi vir advertit signa quod uxor exigat, tenetur reddere sine expressâ petitione. Quod etiam de muliere respectu viri dicendum, si in eo similem pudorem advertat aut timorem exigendi ob magnam uxoris auctoritatem aut morum asperitatem. Plerumque tamen possunt foemina sine peccato expectare in viris expressam petitionem. Quando autem alter conjux in altero ex signis advertit periculum incontinentiæ

A quo dari debeant.

II.

Quid si alter prius fuerit benedictus.

Quid si prima nuptia fuerint irrita.

I.

Licitus est & honestus.

Conjux tenetur reddere debitum.

Sufficit tacita debiti petitio.

incontinentiæ debet statim reddere debitum, imo ex charitate tenetur petere.

*Quid si alter
conjug sit in
petendo im-
moderatus.*

Si tamen alter conjug sit immoderatus in petendo, non teneretur alter semper reddere, nam modus in omnibus est servandus. Peccat etiam solum venialiter conjug, si subinde, sed raro negat petenti etiam moderatè, modò absit periculum incontinentiæ aut morbi; hic enim etiam datur parvitas materiæ. Unde, inquit Sanchez n. 11. & alii, si vir petere soleat quater in mense, non erit peccatum mortale negare petenti quintà vice. Similiter est tantum peccatum veniale juxta eisdem ad breve tempus differre, ut si conjug neget debitum mane, redditurus vespere.

*Amica
petitio non
obligat.*

Non peccat etiam negando quando conjug solum petit amicè, non exigendo tanquam debitum. Imo non est mortale negare conjugi remisè tantum petenti, & qui rogatus facilè à petendo desistit, preces tamen non debent esse valdè importunæ, ne quasi coactè desistat à petendo: ita Sanchez, & alii. Rarò ergo, aut magnà cum difficultate reddere est peccatum mortale; conjuges enim notabiliter debito conjugali fraudarentur, & incontinentiæ periculum incurrerent, nec petere auderent.

II.

*Gravis tan-
tùm causa
excusatur.*

Quæres secundò: Quam sint justæ causæ negandi debitum? Inprimis periculum vitæ, aut gravis infirmitatis, ut si laboret febrî, non levis, ut si doleat tantum capite, præsertim si petens esset in periculo incontinentiæ, ad succurrendum tamen huic malo non tenetur conjug cum gravi detrimento sui corporis reddere debitum; intelligitur enim obligatio reddendi debitum salvâ sanitate & ordine naturæ, nec est in extremâ necessitate spirituali, cum aliis modis possit periculo illi incontinentiæ subvenire. Excusatur etiam femina quæ, si reddendo conciperet, moreretur in partu: ita Sanchez l. 9. d. 24. Coninck d. 34. d. 2. Filiucius t. 10. p. 1. c. 9. n. 339. Bonacina q. 4. p. 1. n. 4.

*Non tenetur
reddere la-
borantis
morbo con-
tagioso.*

Conjug etiam sanus non tenetur reddere debitum conjug morbo gallico aut leprâ infecto, quando judicio medicorum subest periculum gravis infectionis: ita Auctores citati, modò ante Matrimonium contractum, non sciverit conjugem hoc morbo laborare. Solus etiam horror, nisi gravis sit, non excusat à debiti redditione: ita Sanchez n. 21. Licet autem conjug non teneatur, potest nihilominus debitum conjugi his morbis laboranti reddere, etiam cum periculo infectionis; valdè enim grave esset conjugi sano in morbis tam diuturnis debere abstinere ab omni actu conjugali, præsertim cum periculo incontinentiæ, maxime cum hujusmodi morbus non tendat ad mortem.

*Quid de in-
fectione pro-
lis.*

Sola etiam infectio prolis non impedit actum conjugalem, nec ab obligatione reddendi liberat. Conjug verò mentis compos non tenetur per se loquendo conjugi amenti aut ebrio petenti reddere, nisi aliàs modo illicito expleturus esset libidinem.

III.

*De fluxu
sanguinis
continuo.*

Quæres tertio: An liceat marito accedere ad uxorem tempore menstrui, gravidam, aut lactantem? Ubi fluxus sanguinis menstrui est quasi continuus ex morbo conveniunt omnes licitum esse actum conjugalem, nec eâ de causâ debitum justè negari posse; cum enim morbus ille diuturnus esse soleat, valdè grave esset conjugibus toto eo tempore ab actu conjugali abstinere, præsertim cum nullum damnum imminet proli; femina enim eo morbo laborans non est apta

proli concipiendâ.

Loquendo itaque de fluxu naturali, qui ut plurimum singulis mensibus fœminis accidere solet, Halensis, D. Bonaventura, Scotus, & alii plurimi dicunt esse peccatum mortale tunc concipere, nisi sit periculum incontinentiæ, aut ratione sterilitatis non sit apparentia prolis secutura. Probabilius tamen videtur esse solum veniale, idque ob turpitudinem quamdam & indecentiam in eo actu tunc repertam, proli autem nullum moraliter loquendo imminet damnum, tum quia teste Aristotele rarò tunc fœmina concipit, tum quia proles ex illâ copulâ plerumque nascitur sana. Accedente autem justâ causâ, ut ad vitandum in se vel in alio incontinentiam, &c. vacabit omni culpâ. Hinc à fortiori sequitur uxorem petenti marito non solum posse tunc, sed debere reddere: ita Sanchez l. 9. d. 21. Filiucius t. 10. p. 1. c. 9. n. 336. Bonacina q. 4. p. 6. n. 9. Henric. l. 11. c. 15. & alii.

*Quid dicen-
dam de ac-
cessu tempo-
re fluxus
menstrui.*

Quoad secundum, non est peccatum exigere debitum ab uxore gravidâ (licet Halensis, Divus Antoninus, Sotus, & alii doceant esse veniale) tum quia nulla hujus extat prohibitio, tum quia conjuges sæpè obnoxii essent peccatis, cum uxores frequenter sint gravidæ: ita Sanchez d. 22. Bonacina n. 11. Filiucius n. 337. Coninck d. 34. d. 9. & alii. Si quidem esset periculum abortus, esset peccatum mortale vel petere tunc, vel reddere, sed rarò subest tale periculum, & rarissimè à conjugibus prævidetur.

*Non est pec-
catum acce-
dere ad uxo-
rem gravi-
dam.*

Nullum etiam est peccatum exigere debitum ab uxore lac filio præbente; nullum enim damnum provenit proli, cum, inquit Sanch. n. 14. passim conjuges, etiam pauperes, eo tempore copulentur, & tamen nullum damnum inde perspiciamus advenire proli. Quod si alicubi adverterent periculum gravis damni, tenerentur abstinere: ita Sanchez citatus, Bonac. q. 4. p. 1. n. 11. Filiucius n. 337. & alii.

*Quid de fo-
minâ lactan-
te.*

Quæres quartò: Quomodo actus conjugalis vitietur ratione finis indebiti, aut loci? Actus conjugalis licet in se honestus vitari potest à fine, etiam mortaliter, ut si quis accedat ad uxorem ut ubi illa conceperit, ipse causet in eâ abortum, &c. Actus conjugalis ob solam voluptatem est peccatum veniale secundum omnes; est enim quædam in hoc perversio ordinis debiti: ita Sanchez l. 9. d. 11. Filiucius p. 1. c. 9. n. 322. Bonacina p. 6. n. 7. Coninck d. 34. d. 1. & alii. Quod etiam dicunt multi, si ob solam sanitatem, aut ad vitandam incontinentiam fiat, quod tamen negat Sanchez, Filiucius, & alii, nisi adsint alia media quibus & sanitati & continentiæ commodè confuli possit.

IV.
*Vitari potest
à fine.*

Finis ergo legitimus ad vitandum omne peccatum est, ut fiat ob prolem, aut ad reddendum debitum. Quantumvis autem unus conjug peccet venialiter petendo, alter non peccat reddendo, cum ad reddendum teneatur.

*Finis ejus
legitimus.*

Petere aut reddere in loco publico est mortale, De loco ad tum ob gravem indecentiam, tum quòd esset occasio peccandi aliis, unde idem est de tactibus qui intuentes alliciant ad peccandum. Idem dicendum de petente aut redente in loco sacro extra necessitatem, cum per hoc violetur Ecclesia: ita Sanchez n. 15. Filiucius n. 326. Bonac. q. 4. p. ultimo, n. 6. Layman l. 5. t. 1. c. 5. num. 9. licet Sanchez cum aliis dicat conjugibus diu in Ecclesiâ obsessis licitum esse subinde extra incontinentiæ periculum conjugi.

Quæres

V.
Quia hic sit
locus sacer.

Quæres quintò: Quomodo per luxuriam, aut alias causas violetur locus sacer? Nomen loci fieri non tam latè hic patet atque ubi sermo est de asylo seu immunitate ecclesiasticâ; multa enim loca gaudent illo privilegio, in quibus tamen si committatur fornicatio vel homicidium, non propterea violantur.

Loca quædam sacra
in particulari assignantur.

Per locum ergo sacrum hic intelligitur Ecclesia consecrata vel benedicta, cœmeteria, & oratoria constituta auctoritate Episcopi, ac sepulturæ aut divino cultui ab eodem destinata, ubi passim Sacrum audiunt, appensâ etiam supra tectum campanâ, quæ publicè pulsatur, & populum ad Missam illic audiendam convocet, quod in privatis oratoriis non contingit, licet ibidem de licentiâ Episcopi celebretur; illa enim possunt in usus profanos denuò ad nutum fundatorum redire, sicque non censentur loca sacra, ut declarat Sanchez l. 9. d. 15. n. 39. Bonacina q. 4. p. ultimi. n. 9. quo etiam nomine non gaudent dormitoria religiosorum, nec etiam claustra, nisi sint destinata sepulturæ.

Quæ luxuria, & quomodo violetur locum sacrum.

Qualibet ergo pollutio voluntaria, aut copula inter homines (præterquam in occasionibus casu præcedente expressis) in Ecclesiâ, seu locis sacris, id est intra eorum parietes habita, illa violat, & Ecclesiâ violatâ violatur cœmeterium, non è contra, nec unum cœmeterium violato alio contiguo. Non ergo violatur Ecclesia si copula habeatur in campanil, supra tectum, in portâ extra limen, id est lineam quam attingunt valvæ, in sacrificiâ, in templo diruto, in cavernis sub Ecclesiâ, licet committatur sacrilegium si sit locus sepulturæ, & locus violatur cum sit quasi cœmeterium: ita Suarez 3. p. t. 3. d. 81. f. 4. Henriquez l. 9. c. 27. Bonacina, & alii.

Quæ sanguinis humani effusione in iustam, vel manu carnificis, non si fiat ad iustam defensionem, ab amente, bruto, casu tegulæ vel trabis, nec sanguine è naribus emisso ex rixâ puerorum, ut ait Coninck, & alii, saltem quando non sufficit ad peccatum mortale, nec si quis in Ecclesiâ existens vulneret alium extra Ecclesiam, neque si quis alibi percussus ingrediatur Ecclesiam, & illic sanguis effluat, neque si quis alium contundet intra Ecclesiam, & ossa illi comminuat citra sanguinis effusionem. Violatur tamen si vulnus infligatur in Ecclesiâ, licet statim se inde proripiens sanguinem fundat extra Ecclesiam, & similiter si quis per carnificem aut alium suffocetur in Ecclesiâ, licet nullus sanguis fundatur: ita Auctores citati, & habetur c. *Imposuisse* de Consecra. & c. *Ecclesius* de Consecratione d. 1.

Quid si copula in Ecclesiâ sit occulta.

Per pollutionem verò aut copulam occultam vel non violatur Ecclesia, ut vult Suarez, Henriquez, Bonacina, Coninck, & alii, donec publicetur, vel ut Sanchez n. 11. Filiuc. t. 30. c. 7. num. 131. & omnes fatentur, non eget reconciliatione donec res innotescat, ut habet praxis communis optima legum interpres. Unde Henriquez, & alii dicunt, si in Ecclesiâ occultè violatâ prius celebretur Missæ sacrificium, quàm violatio constet, non egere eam aliâ reconciliatione, sed censetur per hoc sufficienter reconciliata.

De sepultura non baptizati in loco sacro.

Violatur etiam locus sacer si in eo sepeliatur non baptizatus (nisi sit Catechumenus) licet Sayrus id neget de filio fidelis necdum baptizato, affirmat tamen Suarez, Coninck, Bonac. n. 23. & alii. Filius moriens cum matre in partu potest

in loco sacro cum illâ sepeliri juxta multos, negat tamen Bonacina cum aliis, si sit natus; tunc enim non censetur amplius pars matris. Si post inchoatam Missam polluat Ecclesia debet Sacerdos desistere, nisi contingat post inchoatum canonem; tunc enim debet ad finem Missæ pergere.

Quæres sextò: An sit licitus actus conjugalis die quâ recipienda est aut recepta Eucharistia? Etsi valdè conveniens sit, die illâ quâ habita est copula à communionione abstinere, nullum tamen peccatum committit, qui ex justo fine, nempe bono prolis, aut ad vitandum periculum incontinentiæ debitum petit, multo minùs qui petenti reddit: ita Sanchez l. 9. d. 13. Suarez d. 66 & 68. Bonacina de Eucharistiâ d. 4. q. 6. p. 2. Coninck q. 80. a. 7. Filiucius t. 4. c. 8. q. 8. Valentia to. 4. d. 6. q. 8. p. 5. & alii.

VI.

Resp. per se non esse peccatum.

Si autem copula carnalis habeatur inter conjuges ob voluptatem, sicque cum peccato veniali, & à fortiori si peccatum mortale carnale commissum fuerit, dicunt communiter Doctores teneri eum sub veniali per aliquod tempus, ut per diem, vel, ut ait Sanchez, per mediam diem à communionione abstinere, nisi justa causa subsit eo die communicandi, ut quia est dies Jubilæi, quia valdè solemnitas, quia dies magnæ devotionis, quia sine notâ omitti communio non potest, & similia. Mihi tamen probabile videtur quod ait Navarrus, Coninck, & alii, nullum per se loquendo esse peccatum, post peccatum carnis, sicut nec post aliud quodcunque, deletò prius per confessionem peccato, ad communionem eo die accedere.

Quid si copula fuerit peccaminosa.

Licet etiam deceat eo die quo quis sanctissimam Eucharistiam sumpsit à copulâ maritali abstinere, nullum tamen committitur peccatum, si habeatur: ita Sanchez n. 17. & alii.

Idem est post Communionem.

Quæres septimò: Quale peccatum sit sodomia, bestialitas, & copula inter conjuges indebito modo habita? Sodomia propriè dicta est coitus inter personas ejusdem sexus, siue viri sint siue femina; impropriè verò sumpta est quando masculus cognoscit feminam extra vas naturale: ita Azor 3. p. l. 3. q. 18. Filiucius t. 30. c. 8. n. 158. Bonacina q. 4. p. II. n. 1. Valentia t. 3. d. I. q. 3. p. 3. & alii.

VII.

Quid sit Sodomia?

Malitia sodomia habet aliquando aliam speciem malitiæ annexam, ut sacrilegii si sit cum religioso vel Sacerdote, & sic de aliis, unde in confessione exprimi semper debet qualitas personæ, si sacra sit, si Matrimonio juncta, si consanguinea aut affinis intra certos gradus, si cum habente votum castitatis, si per vim, si fuerit masculi cum femina, aut masculi cum masculo, & sic de cæteris: ita Auctores citati.

Malitia Sodomia.

Peccatum bestialitatis est copula carnalis cum re alterius speciei, ut cum bruto, vel dæmone, & tunc superaddit malitiam superstitionis, quatenus includit societatem cum dæmone. Non mutatur malitia hujus peccati specie ex diversitate specificâ vel genericâ belluarum quibuscum committitur, sed in confessione satis est dicere, se congressum esse cum re alterius speciei: ita Azor, Filiucius n. 161. Bonacina p. 12. n. 4. & alii.

Peccatum bestialitatis.

Quoad tertium notandum ex Sanchez l. 9. d. 16. Bonacina q. 4. p. 13. Filiuc. t. 10. p. I. c. 9. n. 328. Coninck d. 34. d. 9. Layman t. 16. p. 3. c. I. n. 1. & aliis, modum naturalem copulæ maritalis esse ut femina succumbat viro, unde quicumque alius situs est minùs naturalis, & indebitus, ut si à latere

Modus naturalis.

latere fiat, aut stando vel sedendo, maximè autem præpostèrè si fiat more brutorum, aut viro succumbente.

Quale peccatum sit invertere modum.

Dicendum tamen nullo ex his modis, si servetur vas naturale, committi peccatum mortale, nisi impediatur generatio prolis, quam rarò impediri asserunt Auctores citati, committitur tamen grave peccatum veniale: quare reprehendendi sunt à Confessario conjuges sic concumbentes, nisi iusta aliqua causa subsit, ut ob pinguedinem viri, aut ne suffocetur foetus in prægnante.

SECTIO QUARTA.

De legitimatione prolis.

I.

Votum simplex Castitatis.

QUÆRES primò: An proles ex parentibus voto castitatis astrictis, aut altero ad sacros ordines promotò concepta, sit illegitima? Respondetur, etsi uterque parens sit voto simplici castitatis astrictus, proles est legitima: ita Sanchez l. 9. d. 38. Ratio est, quia concipitur ex parentibus vero Matrimonio junctis.

Votum solenne.

Si post Matrimonium ratum uterque vel alter conjux profiteatur in religione, & postea habeat copulam cum priore conjuge, proles inde concepta est illegitima & spuria, quia priùs Matrimonium per professionem planè fuit dissolutum. Quod si post Matrimonium consummatum alter validè profiteatur, & postea habeant copulam, proles inde nata est legitima, cum verè adhuc subsistat Matrimonium: quod à fortiori sequitur si infcio vel reclamante altero conjuge emississet professionem; tunc enim professio est nulla.

Capitio sacrorum Ordinum.

Idem dicendum de prole susceptà ex copulà cum uxore habità postquam vir vel consentiente uxore vel dissentiente est ad sacros ordines promotus post Matrimonium ratum aut consummatum; proles enim est legitima, cum validum sit Matrimonium, & in jure nihil statuat in contrarium, quod enim assertur ex c. *Literis* de filiis Presbyterorum, solum probat prolem illam fuisse irregularem, seu canonicè illegitimam, quoad ordines scilicet & beneficia, non civiliter seu quoad successionem & hæreditatem, & alios honores: ita Sanchez citatus.

II.

Filius naturalis.

Quæres secundò: Quæ proles censetur illegitima, & quomodo legitimetur? Illegitimus censetur omnis qui non est ortus ex legitimo Matrimonio: Unde si ex soluto & solutà, præsertim concubinà domi retentà nascatur, dicitur *filius naturalis*, si ex adultero & solutà *nothus*, si demùm ex incestu, sacrilegio, aut sceminà conjugatà *spurius*. Si tamen contingat contrahi Matrimonium inter duos in facie Ecclesiæ, seu coram Parocho & testibus, invalidè tamen ob impedimentum occultum dirimens, si uterque, vel alter processit bonà fide, proles inde nata est legitima respectu sui & parentis qui bonà fide processit, non respectu alterius, qui proinde non gaudebit privilegio & jure legitimi parentis, nec succedet filio, filius tamen succedet illi: ita Sanchez l. 8. d. 34. n. 46. Bonacina de irregulartate d. 7. q. 2. p. 3. n. 3. & alii. Suarez tamen d. 50. de censuris, s. 3. n. 11. & Filiuc. t. 19. c. 5. n. 132. requirant bonam fidem in utroque parente.

Quid faciat Matrimonium subsequens.

Filius illegitimus redditur legitimus per subsequens Matrimonium, modò parentes tempore

conceptionis aut nativitatis habiles essent ad contrahendum Matrimonium: ita Sanch. l. 8. d. 7. n. 19. Henriquez l. 13. c. 20. n. 14. Coninck d. 18. d. 12. Suarez tamen d. 50. s. 4. Filiuc. n. 131. & alii nonnulli dicunt debere parentes fuisse habiles ad contrahendum tempore conceptionis ut proles legitimetur, & non sufficere esse habiles tempore quo proles nascitur.

Per Matrimonium itaque subsequens redditur proles idonea, non solum ad successionem & hæreditatem ac dignitates sæculares, sed ad sacros ordines & dignitates Ecclesiasticas, præterquam ad Cardinalatum; tollitur enim irregularitas cessante illius fundamento, idque licèt Matrimonium illud nunquam consummetur, imò inquit Bonacina n. 6. cum aliis, ad hoc sufficit Matrimonium reputatum verum, quod tamen negat Suarez, Filiucius, & alii.

Tollitur per Matrimonium irregularitas.

Quæres tertio: An possit Summus Pontifex dispensare in voto solenni castitatis in religione, vel ordine sacro? Multi & graves Auctores negant, ut S. Th. 2. 2. q. 88. a. 11. Alb. Mag. dicens esse communem sententiam, Sotus & alii.

III.

Existimo tamen probabilius posse Pontificem dispensare in voto solenni castitatis religiose: ita Durandus, Richardus, Major, Navarrus, Toletus in summâ l. 4. c. 18. n. 5. Henriquez l. 12. de Matrim. c. 5. n. 7. Sa verbo *Votum* n. 13. Valentia 2. 2. d. 6. q. 6. p. 7. Azor l. 12. c. 7. q. 1. Sanchez l. 8. d. 8. n. 7. ubi alios plurimos refert, Bonacina q. 3. p. 15. n. 2. Filiucius tr. 10. p. 2. c. 10. num. 303.

Probabilius tamen est.

Ratio est, quia cum nulla appareat hujus rei repugnantia, & contingere possit causa valdè urgens cur hoc subinde fiat, ut si commune bonum alicujus regni inde dependeat, verisimile est Christum hanc potestatem in Ecclesià Vicario suo reliquisse. Deinde, cum Pontifex sæpiùs hac in re dispensarit, præsumendum est in dubio pro illius auctoritate, utpote cùm in Ecclesiæ administratione peculiariter à Spiritu Sancto assistitur.

Hujus rei ratio.

Esto autem dispensatio hac in re sipe iustà causâ data sit secundum probabiliores sententiam valida, licèt tamen non sit sine eâ. Hinc à fortiori sequitur posse Pontificem dispensare in voto sacris ordinibus annexo, quo casu ubi is clericalem habitum exiit ad utendum dispensatione, nec privilegiis cleri gaudet ampliùs, nec subjacet oneribus, ut recitationi officii, &c. Quod secus quoad onera contingit in degradato, qui suâ culpâ amittit privilegia.

De viis sacri Ordinis annexo.

SECTIO QUINTA.

Varia ad hanc materiam spectantia.

QUÆRES primò: An, & quomodo fornicatio sit peccatum mortale? Fornicatio est copula carnalis soluti cum solutâ, seu inter personas liberas à conjugio, voto, ordine, religione, & cognatione. Est autem fornicatio peccatum mortale; sic enim Apostolus ad Galatas 5. ait, Qui talia agunt regnum Dei non possidebunt: ita Lessius l. 4. c. 4. d. 7. Filiucius t. 30. c. 2. n. 39. Bonacina q. 4. p. 14. n. 3. Layman. l. 3. s. 4. n. 10. & alii communiter. Permitti tamen in Republicâ licèt possunt meretrices, cum & Deus permittat subinde mala ut majora mala vitentur: ita omnes citati.

I. *Quid sit fornicatio.*

Est peccatum mortale.

Quæres,